

Utlåtande 2005:65 RII (Dnr 029-448/2004)

Förstudie multifunktionsarena – slutredovisning och fortsatt arbete

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Förstudien för evenemangsarenan godkänns.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att komplettera förstudien med en jämförelse med en 25 000 personers arena vad avser användningsområden, behov, kostnader och finansiering samt regional nytta.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att inom den kompletterande förstudien utreda hur stockholmsregionens olika arenor kan samordnas så att Stockholm ska kunna erbjuda bästa möjliga evenemangsservice.
4. Kostnaderna för den kompletterande studien ska rymmas inom kommunfullmäktiges m.m. budget för 2005.
5. Den kompletterande förstudien ska redovisas för kommunfullmäktige i juni 2005.

Föredragande borgarrådet Kersti Py Börjeson anför följande.

Bakgrund

Under hela 1990-talet har staden utrett ett antal olika alternativ för placering av en större evenemangsarena. Bland de förslag som diskuterats kan nämnas Årstafältet, Älvsjö IP och Kristinebergs IP. Inget av förslagen har gått vidare i beslutsprocessen utan har av olika anledningar inte fullföljts.

Kommunfullmäktige beslöt år 2000 att avsätta 153 mnkr för upprustning av Söderstadion under åren 2002 – 2004. Förslaget till upprustning av Söderstadion har inte fullföljts. Detta var mot bakgrund av dels att UEFA (Europeiska

Fotbollsunionen) aviserade nya licenskrav med konsekvenser för arenornas utformning vilket måste utredas vidare, dels att Hammarby IF Fotboll uttryckte önskemål om mer långtgående investeringar än vad som presenterats.

I början av år 2002 fick stadsbyggnadskontoret och Globenarenorna direktiv att fullfölja ett kommunfullmäktigebeslut från december 1999 i vilket ingick att studera om en stor evenemangsarena får plats någonstans inom Globenområdet. Stadsbyggnadskontoret och Globenarenorna utredde frågan under 2002 och 2003 i samarbete med idrottsförvaltningen, gatu- och fastighetskontoret, Hammarby IF Fotboll och fastighetsbolaget Drott. Utredningen visade bl.a., liksom tidigare utredningar, att nuvarande Söderstadions plats inte är lämplig för en stor arena men att det är möjligt att placera en ny arena söder om Globen.

Den 13 november 2003 presenterade borgarråden Annika Billström och Kersti Py Börjeson det arenaförslag som tagits fram i samband med utredningen för olika arenaintressenter. Syftet var att fördjupa diskussionen om den föreslagna evenemangsarenan. Vid presentationen redovisade borgarråden att en arbetsgrupp avsågs tillsättas med uppdrag att redovisa ett mer genomarbetat program för den nya arenan och området. I gruppen skulle förutom representanter för staden också ingå representanter för intressenterna.

Uppdrag och syfte med förstudien

Den 28 januari 2004 beslutade kommunstyrelsen att ta fram en förstudie med syftet att gå vidare med arbetet med att studera förutsättningarna för en ny evenemangsarena söder om Globen. Utgångspunkt var det förslag som presenterades hösten 2003. I uppdraget ingick även att studera alternativa lokaliseringar.

Ett flertal referens- och arbetsgrupper samt experter har deltagit i arbetet med förstudien. Förstudien leddes av en tjänstemannagrupp, till vilken en tvärvärdig referensgrupp knöts.

Bilaga: Förstudie evenemangsarena – slutsatser och sammanställning.

Den fullständiga förstudien med bilagor finns att ta del av på stadens hemsida.

Mina synpunkter

Den förstudie som här presenteras är ett gediget och väl genomarbetat underlag. Slutsatserna i förstudien visar att Stockholm behöver en stor arena för att kunna etablera sig som en komplett evenemangsstad av rang som erbjuder

medborgare och turister möjligheter att uppleva tillfredsställelse och lycka i allt från små lokala nöjes-, sport- och kulturevenemang till stora internationella evenemang. En stor arena kommer att bidra till tillväxt och att regionen blir en attraktivare turistort och hembygd. Förstudien visar också att det finns ett stort stöd för denna tanke bland stockholmare, idrottsföreningar, evenemangs- och turistnäringen samt hos elitidrotten.

Förstudien visar att Globenområdet är det bästa läget för att lokalisera en evenemangsarena i regionen. Jag kan inte annat än instämma i denna slutsats. Läget är centralt, infrastrukturen är mycket bra och platsen är redan profilerad som ett evenemangsområde i världsklass. Inom Globenområdet finns en unik och samlad kompetens i arenadrift.

I förstudien konstateras att den lämpligaste arenan att uppföra är en arena med 50 000 sittplatser vid internationella fotbollsevenemang och 55-60 000 sittplatser vid konsert. Arenan ska kunna användas för fotboll, friidrott inomhus, ryttarsport, motorsport, uppvisningar, mässor, cirkus och konserter m.m. Förstudiens omvärldsanalys visar att Stockholm inte kan konkurrera om stora internationella evenemang eftersom vi inte har någon stor evenemangsarena. För bästa arenaekonomi måste arenan gå att använda året runt och till så många olika evenemang som möjligt, kort sagt en multifunktionsarena.

I den förstudie som föreligger presenteras ett förslag på en evenemangsarena för 50 000 personer. Förstudien visar att en förutsättning för en sådan arenasatsning är ett samarbete mellan det privata, offentliga och föreningslivet. För att uppföra en evenemangsarena krävs både offentlig och privat finansiering. Detta gäller för såväl Stockholm som övriga världen. Förstudien har undersökt olika finansieringsalternativ och kan inte se några möjligheter till en helt privatfinansierad arena i regionen. En arenasatsning måste också ingå som en del i ett långsiktigt evenemangsstrategiskt tänkande. För det krävs en kontinuerlig, väl fungerande, utvecklande och drivande organisation som backas upp av en politisk vilja.

En av förutsättningarna för att bygga en storarena är att Svenska fotbollsförbundet är villigt att förlägga sina landskamper till den nya arenan. I dagsläget finns inga sådana intentioner hos Svenska fotbollsförbundet.

Den politiska referensgruppen har ifrågasatt huruvida det är nödvändigt med en arena av denna storlek och vill se en komplettering till förstudien med en mindre arena för 25 000 personer.

Min uppfattning är att denna förstudie klart visar nyttan av en riktigt stor evenemangsarena. Bygger staden en arena av mindre storlek kan vi fortfarande inte få de riktigt stora evenemangen och konserterna. Det finns ändå anledning att i det fortsatta arbetet undersöka vad en arena för 25 000 personer skul-

le kosta att uppföra och vad staden skulle vinna respektive förlora på en sådan arena i förhållande till en 50 000 personers arena. Jag tycker detta är viktigt att utreda som ett alternativ för att leva upp till ansvaret att tillhandahålla välfungerande arenor för stadens egna fotbolls- och idrottsklubbar i det fall en större arenainvestering inte kan genomföras.

I den kompletterande studien är det viktigt att utröna alla aspekter och inte endast kostnaden för den fysiska investeringen. En mindre arena kräver förvisso en mindre investering, men det är också möjligt att de minskade intäkterna jämfört med en stor arena gör att driftskostnaden för en mindre arena de facto blir högre. Detta måste utredas i det fortsatta arbetet.

Förstudien visar att arenor är en viktig del i ett långsiktigt strategiarbete för en regions tillväxt. Jag ser därför att det är viktigt att se över hur regionens olika arenor kan samordnas så att Stockholm kan erbjuda bästa möjliga evenemangsservice. I den kompletterande förstudien bör även en sådan utredning ingå.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. delvis godkänna föredragande borgarråds förslag till beslut
2. därutöver anförda följande.

Mycket tyder på att Stockholm behöver en multifunktionsarena med publikkapacitet runt 50 000 kunna etablera sig som en komplett evenemangsstad. Stadsledningskontorets förstudie visar dock att viktiga förutsättningar för att bygga en storarena i Globenområdet saknas; dels saknas helt privata finansiärer, dels har Svenska fotbollförbundet inte för avsikt att förlägga sina landskamper till den nya arenan.

Vi ställer oss positiva till en utvidgad förstudie om att uppföra en arena med kapacitet för 25 000 personer i Globenområdet som skulle ersätta den nuvarande Söderstadion.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Kristina Axén Olin* (m) enligt följande.

Stockholm behöver en multifunktionsarena. Om stora musikarrangemang, fotbollsmatcher och andra idrottsarrangemang ska äga rum i Stockholm måste det finnas en modern arena som möter dagens krav på flexibilitet och publikkapacitet.

Stadens planeringsarbete hittills har dock varit mycket illa genomfört, främst vad gäller kontakterna med Svenska Fotbollsförbundet som inte har för avsikt att förlägga landskamper till en eventuellt ny arena i Stockholm.

Det är också en brist att förutsättningarna för att hitta privata finansieringslösningar inte utreds på ett seriöst sätt. Internationella exempel visar att moderna arenor går att driva kommersiellt.

Trots dessa brister i förberedelsearbetet kan vi ändå ställa oss bakom en utvidgad förstudie om att uppföra en arena med kapacitet för 25 000 personer i Globenområdet.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Margareta Olofsson* (v) enligt följande.

I förstudien framställs en rad olika behov kring en ny arenas utformning. Flera av intressenterna har också vitt skilda åsikter kring både behov och utformning. Få av intressenterna uttrycker en nyuppförd arena på Globenområdet om 50 000 platser som sitt förstahandsval.

Den redovisade kalkylen förutsätter bl. a. att två allsvenska klubbar förlägger sina matcher till arenan, jämte minst tre av Svenska Fotbollsförbundets landskamper till den nya arenan. För närvarande är inte något av dessa villkor i kalkylen uppfyllda. Om ovanstående villkor varit uppfyllda förutsätter kalkylen fortfarande att skattebetalarna lämnar ett årligt driftstillskott om ca 55 mnkr.

Vi ifrågasätter inte behovet av kontinuerliga investeringar eller reinvesteringar inom idrottsområdets elitverksamhet. Vänsterpartiet var exempelvis det parti som lyfte fram behovet av den renovering av Söderstadion som fullmäktige sedermera avsatte medel för. Det låga intresse för en nationalarena som redovisas i förstudien aktualiserar snarare behovet av en renovering av Söderstadion till god UEFA-standard, än en försäljning av marken.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Viviann Gunnarsson* (mp) enligt följande.

Kostnaderna för en arena av detta slag kan bli stora och prioriteringar gentemot andra viktiga investeringar i staden kommer att behövas göras. Kostnaderna för staden är en viktig del av den vidare utredningen för en multifunktionsarena.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Förstudien för evenemangsarenan godkänns.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att komplettera förstudien med en jämförelse med en 25 000 personers arena vad avser användningsområden, behov, kostnader och finansiering samt regional nytta.

3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att inom den kompletterande förstudien utreda hur stockholmsregionens olika arenor kan samordnas så att Stockholm ska kunna erbjuda bästa möjliga evenemangsservice.
4. Kostnaderna för den kompletterande studien ska rymmas inom Kommunfullmäktiges m.m. budget för 2005.
5. Den kompletterande förstudien ska redovisas för kommunfullmäktige i juni 2005.

Stockholm den 6 april 2005

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Kersti Py Börjeson

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) med hänvisning till reservationen av (fp) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ewa Samuelsson* (kd) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. i huvudsak godkänna föredragande borgarråds förslag till beslut
2. kommunstyrelsen får i uppdrag att inom den kompletterande förstudien även utreda förutsättningarna för en nationalarena i Kista/Akalla-området
3. därutöver anföras.

Kristdemokraternas förord för en arena i området runt Kista/Akalla visar på möjligheten att göra en bredare satsning som innebär mer än idrott. I det koncept som vi tidigare presenterat finns en rad satsningar i anslutning till arenan som skulle vara positiva för integrationen i området, och för hela Stockholmsregionen. Förutom en satsning på integration finns det andra vinster med vårt alternativ. Genom att göra en bredare satsning, där det exempelvis också ingår nya bostäder och en ny stormarknad, blir det enklare att finna externa finansörer till projektet. Vid en tidpunkt när stadsdelsnämnderna tvingas spara mångmiljonbelopp och vård, skola och omsorg drabbas är det utmanande att satsa miljardbelopp på en nationalarena. Vårt förslag om att låta bygga en arena i Kista/Akalla-området innebär att helt andra möjligheter till finansiering kan skapas.

Särskilt uttalande gjordes av *Kristina Axén Olin, Sten Nordin* och *Kristina Alvendal* (alla m) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (m) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (v) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Christopher Ödmann* (mp) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (mp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Stadsledningskontoret har den 17 december 2004 framlagt en förstudie om en tilltänkt evenemangsarena.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret menar att Stockholm behöver en stor arena, en multifunktionsarena, för att staden ska kunna etablera sig som en komplett evenemangsstad av rang som erbjuder medborgare och turister möjligheter att uppleva tillfredsställelse och lycka i allt från små lokala nöjes-, sport och kulturevenemang till stora internationella evenemang. En arena är en infrastruktur som bidrar till tillväxt och till att regionen blir en attraktivare turistort och hembygd.

En förutsättning för en ny stor arena är samarbete mellan det privata, offentliga och föreningslivet. De måste tillsammans hitta en långsiktig evenemangsstrategi för gemensam och individuell framgång. Arenans intressenter Hammarby Fotboll, Stockholms Idrottsförbund, Svenska Friidrottsförbundet, Bajen Fans, EMA, Stockholm Visitors Board och publiken har behov och intresse av en ny arena vid Globen. DIF Fotboll vill ha en arena på Östermalms IP och Svenska Fotbollförbundet vill utveckla Råsunda.

Stadsledningskontoret menar att den är lämpligaste arenan att uppföra är en multifunktionsarena med 50,000 sittplatser vid fotbollsevenemang, 55,000-60,000 sittplatser vid konsert och för åretruntbruk med öppningsbart tak. Arenan ska kunna användas för fotboll, friidrott inomhus, ryttarsport, motorsport (speedway kort bana), uppvisningar, mässor, cirkus och konserter m.m. Sikt och säkerhet ska styra arenautformningen. Detta ger ett arenarum som är symmetriskt, har rundade hörn, tyngdpunkten av publiken utefter långsidorna. Det bör finnas stora entré- och foajéytor så att besökarna lätt kan orientera sig och byggnaden snabbt kan utrymmas.

Vidare menar de att Globenområdet är bästa läget för att uppföra en multifunktionsarena. Det är en strategisk lokalisering. Staden har inom detta område en unik och samlad kompetens i arenadrift. Kontinuerliga investeringar har genomförts i gator, vägar och kollektivtrafik, vilket gjort platsen till den bästa knutpunkten för kollektivtrafik efter Centralen. Publiken och flertalet av arenans intressenter ser området som bästa lokaliseringen. Inga andra platser kan uppvisa dessa kvaliteter.

Den totala projektkostnaden bedöms till 2,6 miljarder kr. För att uppföra en evenemangsarena i Stockholm, liksom i övriga världen, krävs offentliga medel. Stadsledningskontoret ser inte några möjligheter till en helt privat finansierad arena. Arenans intäkter kommer att täcka de årliga driftskostnaderna, men det behövs ett årligt anslag på 60 mnkr för att täcka räntan på investeringsutgiften. Arenan förväntas ge en årlig turistekonomisk omsättning på minst 350 mnkr, om 30 fotbollsmatcher och 5 konserter genomförs, vilket ger 500 årsarbeten.

En arenainvestering är så komplex att ett investeringsbeslut måste baseras på en annan logik än traditionella investeringskalkyler. En arenasatsning bör ingå som en del

i ett långsiktigt evenemangsstrategiskt tänkande. För det krävs en kontinuerlig, väl fungerande, utvecklande och drivande organisation. Den måste backas upp av en politisk vilja från lokala offentliga organ, vilka ser arenor som ett verktyg i ett långsiktigt strategiarbete för tillväxt. Det är ett samarbete som krävs för att i en internationell konkurrens få stora evenemang. Lyckas detta så förväntas multifunktionsarenan ge en årlig turistekonomisk omsättning på minst 700 mkr, vilket ger 1000 årsarbeten.